

stilles fra Kronens Glæds, er besynderlig. Dersom Kronens Glæds var bunden til Theatret, var det aldrig kommet ind under vor Bevillingsmyndighed, saa var det fulgt med Civillisten, og denne var da bleven saa meget større. Nu kunde man maaskee sige: ja, det kunne vi jo endnu forsøge; vi have jo søgt en saadan Overeenskomst i flere Retninger; men dertil vil jeg sige, at jeg vilde ikke være med at gjøre et saa ruinerende Tilbud; thi det vilde være i høi Grad ruinerende for en Konge. Han kan ikke saaledes stille sig hen som den private Entrepreneur for et Theater, han kan ikke holde de Kræfter i Orden, der ere saa vanskelige at styre som disse. Den ærede Minister har talt Noget om et Forslag, jeg skulde have gjort om en fælles Bestyrelse, hvorved disse forskjellige Kunstarter skulde komme i Strid med hinanden; men jeg har ikke gjort noget Forslag af den Art; jeg har ikke engang tænkt mig det; jeg har kun henviist til en Kjendsgjerning for at gjøre opmærksom paa, hvorledes et Theater kunde være et Nationaltheater og dog være privat, og jeg har i saa Henseende nævnt Théâtre français; men jeg har aldrig nævnt det som Noget, jeg vilde foreslaae, der skulde bringes i Udøvelse her, og som Regjeringen skulde blande sig i at kalde frem. Jeg har kun nævnt den simple Ting, at man kunde ordne Forholdet saaledes, at Theatret blev udbudt mod et vist Tilskud til den, som vilde overtage det, enten det nu var en enkelt Mand eller et Selskab, og at man saa lod Vedkommende sørge for, hvad de kunde drive ud af det, idet man tillige satte de Betingelser, man ansaae for nødvendige, det man vilde have ydet for sin Bygning, sin Garderobe, sit Tilskud, og lod dem beholde Tilskuddet, større eller mindre; man kunde da see, hvorledes Sagen vilde stille sig. Jeg gaar ud fra den Forudsætning med Hensyn til Theatret, at, hvormeget der endog er af Kunst deri, er der dog ogsaa en meget væsentlig Deel Industri deri, og jeg er af den fulde Overbeviisning, at Regjeringen, som det nu er, dog ikke kan hindre Theatret fra at gaae i Skudermudder. Der er vistnok Mange her, som ville sige, at det har været meget nær ved at være i Skudermudder; og der er Mange, der offentlig have sagt, at det var i Skud-

mudder. Jeg har paa ingen Maade beklaget mig, jeg har derimod gjort mig Umage for at bringe det til at holde den Slags Contract, der var indgaaet; men nu er Contracten forbi, og det er Regjeringen, som ikke mere kan holde Contracten under dens Forudsætninger, og derfor skulle vi nu forberede en ny Overeenskomst. Den ærede Minister siger, at han vil optage vor Stemmegivning her som en Opfordring til at indbringe et Forslag om at gjøre Bygningen færdig. Jeg vil haabe, han vil optage den som noget Mere, thi ellers maac vi finde andre Midler til at vise, at der vistnok fra Manges Side ligger meget Mere deri. Det vilde være den allernødvendigste Vej, om vi til næste Aar sagde: nu er Prøvens Tid forbi, lad os saa forkaste hele Tilskuddet; men det er den Vej, som Regjeringen fører os ind paa, ved ikke at forsøge at gaae det Skridt videre, som i Grunden kun staaer tilbage; thi hvad er egentlig den Contract — for at bruge dette Navn, det er jo ingen virkelig Contract — eller den Slags Overeenskomst, hvorunder vi nu leve med Theatret? Er det ikke et Forsøg paa, om det kunde lade sig gjøre at frigjøre denne Kunstanstalt saameget for den bevilgende Myndighed, at den med Hensyn til sin Virksomhed i det Hele fik saa nær som mulig en privat Charakter? Men ingen saadan Stiftelse kan i Virkeligheden faae en saadan Charakter, saalænge den staaer under en ansvarlig Ministers Ledelse; den vil alligevel beholde hele Charakteren af at være et offentligt Institut, og det vil medføre alle de samme Ulemper, alle de samme Vanskeligheder og Byrder. Hvert Dieblit vil man komme tilbage til os med nye Forslag om Tilskud, nye Forslag om Forandringer og nye Forslag om Bygninger. Naar den ærede Minister vil, fra nu af og til vi mødes igjen, ganske nøie overveie denne Sags hele Stilling og dens historiske Udvikling — thi den følger vor hele Samfundsudvikling — saa troer jeg han vil komme til den Erkjendelse, at der vanskeligt er nogen simpel Vej at betragte uden den, der er beslægtet med de Forslag, jeg her har stillet frem i en meget løs Skizze, men som dog vise hen til den Vej, man kan gaae. Dersom det, jeg har nævnt, var Noget, der ikke var forsøgt, dersom det var nyt, dersom man ikke havde et Forbillede derpaa, saa kunde